

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

102. An in dubio facti circa homicidium censendum sit quis irregularis? Et an doctrina prædicta quæstionis non extendatur ad dubium mutilationis, homicidij iusti v. g. in bello iusto, commissi, & in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

judicare se occidisse. Varii affirmant, sed non videtur improbabile, quod non teneatur se habere tamquam irregularem, quia Pontifex in *de cap. petio tua* dicit: Si de interfectione cuiusquam in illo conflictu tua conscientia te remordeat, quod non contingit quando nullum probabile iudicium formari potest. Ita ille, & ante illum hanc sententiam docuerat etiam Avila *part. 7. disp. 6. sect. 3. dub. 1. concl. 3.* ubi citat Navarrum & Henriquez, & addit quoddam si solum dubium sufficeret ad irregularitatem in his qui pugnant in bello iusto innumeri essent irregulares, & ideo hanc sententiam post hæc scripta inveni docere Merollam in *disp. Theol. tom. 1. disp. 3. cap. 4. n. 252.* qui respondet ad *cap. petio tua.*

RESOL. CII.

An in dubio facti circa homicidium, censendus sit quis irregularis?

Et an doctrina prædicta questionis non extendatur ad dubium mutilationis, homicidii iusti v. g. in bello iusto commisi, & in aliquibus casibus dubiis, pro quibus concluditur, quod in omnibus dubiis juris, vel facti nunquam incurritur irregularitas, nisi in dubio facti homicidii prohibiti? Ex *part. 3. tract. 5. & Misc. 1. Resol. 72.*

S. 1. **A**ffirmative communiter Doctores respondent, quos citant sequuntur Sanch. in *summa*, tom. 1. lib. 1. cap. 10. num. 42. & seqq. Avila de *conf. part. 7. disp. 2. dub. 5.* Villalobos in *summa*, tom. 1. tr. 1. Valent. tom. 4. p. 4. disp. 7. quest. 19. punct. 2. Flores de Mena *variar. resolut. lib. 1. quest. 9. n. 18.* Azorius *part. 1. lib. 2. cap. 19. q. 10. & 11.* Salas in *part. 2. q. 2. tr. 8. disp. unic. sect. 10. a. num. 70.* Vgolinus de *conf. c. 4. §. 2. num. 3.* Sayrus de *conf. lib. 6. cap. 2. n. 16.* cum aliis, & hoc non solum in foro externo, sed interno, ut patet *cap. ad audientiam*, de homicidio.

2. Non reticemus tamen contrarium docere Henriquez *lib. 1. cap. 3. n. 3. & 4. & cap. 14. num. 3.* & hoc probabile esse putat Suar. de *conf. disp. 40. sect. 2. n. 14.* & ad *cap. ad audientiam*, respondent procedere quando homicidium est ita dubium, ut verisimilius sit fuisse perpetratum, idque sibi videri declaratum in *cap. significasti*, ad finem, nec ab illa communi regula, Omnia sunt restringenda, discedendum nisi ratio convincat, quod non adest in casu dubii: ergo, &c. Sed tu primam sententiam tene.

S. 2. Dicendum est tamen contra Turrianum de *conf. part. 7. disp. 57. dub. 5.* Vasq. in *p. 2. disp. 65. cap. 3. & disp. 66. cap. 1.* Covarruviam, & alios, in aliis dubiis facti præter homicidium, quis minime censendus est irregularis in utroque foro, & sic qui dubitat an legitime natus sit, necne, potest legitimus censeri, & sacros ordines accipere, & qui dubitat utrum uxor unica accesserit virgo, potest ita præsumere & Clericus fieri; & ratio horum omnium est, quia irregularitas non incurritur, nisi in casibus iure expressis, *cap. is qui sent. de excomm. in 6.* sed in iure tantum pro dubio homicidii incurritur irregularitas, ut patet. Ergo in aliis dubiis præter homicidium standum est illis regulis juris communis tam Canonici, quam civilis, assensibus in dubio neminem condemnandum, in poenis benigniorem interpretationem faciendam. Et ita docet Henricus *lib. 14. cap. 3. n. 4.* Avila de *conf. part. 7. disp. 2. dub. 5. concl. 2.* Layman in *Theol. mor. lib. 1. tract. 1. cap. 5. §. 4. num. 39.* Coninch de *Sacram. disp. 18. dub. 2. num. 2.* Salas in *p. 2. q. 21. tract. 8. disp. 1. sect. 18. num. 168.* & alii.

4. Notandum est etiam quoddam licet, ut dictum est, hæc doctrina non est extendenda ad dubium mutilationis, quia mutilatio non est homicidium: neque ad dubium homicidii iusti, v. g. in bello commisi, quod quid dicat Henriquez *lib. 14. cap. 3. n. 4.* Navarrus *cap. 2. dub. 206.* Avila de *conf. p. 7. disp. 2. dub. 5. concl. 2.* Bonacina de *conf. disp. 7. quest. 1. punct. 5. n. 4.* qui iura ad hoc loquuntur de casu homicidii prohibiti, & odia sunt magis restringenda. Vide Sanch. in *summa*, tom. 1. lib. 1. c. 10. cap. 40. & 50. Filiucium *tom. 1. tract. 19. cap. 2. §. 2. num. 47.* & alios. Vnde ex his omnibus concludunt Confessarii, quod in omnibus dubiis, juris vel facti, nunquam incurritur irregularitas, nisi in dubio facti homicidii prohibiti. Et hæc omnia procedunt in casu veri dubii, nempe quando intellectus in neutram partem inclinare potest, nam si aliquis probabiliter opinetur, non commisisse homicidium, irregularis minime censendus erit.

RESOL. CIII.

An in dubio facti non solum in causa homicidii, sed etiam in aliis casibus, quis censendus sit irregularis? Et quid in dubio homicidii iusti commisi, ut in bello iusto?

Et inferitur dubium, an mutilaverit, non esse irregularem. Ex *p. 4. tract. 2. Res. 52.*

S. 1. **D**e hoc casu alibi pauca diximus, & ad Affirmativam illum affirmative respondet Hurtado *disp. 1. de irregular. diff. 4. num. 15.* & ante illum Valquez in *1. disputat. 66. cap. 1.* & Turrianus de *conf. lib. 8. disputat. 57. dub. 5.* Ratio est, quia alias sic dubius per totum temere se exponeret periculo faciendo contra prohibitionem irregularitatis, quod efficaciter deducitur ex *cap. ad audientiam*, & *cap. significasti*, de homicidio, in quibus generaliter traditur doctrina pro omni puro dubio facti, quia in eis non traditur ratio aliqua peculiaris & propria dubii homicidii, sed generaliter omnibus dubiis, (excepto dubio in materia iustitiae) quia in illis capitulis non dicitur in dubio homicidii abstinendum esse à ministerio Altaris, quia in dubiis tutiorem semitam debeamus eligere, ubi exponendum est quod dicitur *debeamus*, quo denotatur tunc non imponi à Pontifice peculiarem aliquam obligationem pro casu homicidii, sed obligationem generaliter in dubio cuiuscumque facti aliunde provenire, ex lege videlicet, aut ex præcepto, cuius transgressioni dubius se temere exponit. Hæc Hurtado & ideo Turrianus ait quoddam in supradictis iuribus interrogatus Pontifex non condidit novum jus, sed declaravit obligationem juris naturalis nam circa factum non debebat statuere legem, sed pro futuro. Item quia reddidit rationem suæ regulæ, nempe quia in dubiis tutior pars est eligenda, quæ ratio inepie subiungeretur si esset falsa, & non contineret doctrinam universalem.

2. Verum his non obstantibus communiter contrariam sententiam docent DD. nempe in solo homicidio quem censeri irregularem in dubio facti, secus in aliis casibus. Ita Maldetus *1. 2. D. Thom. quest. 19. art. 5. disputat. 87. dub. 8.* Alphonsus de Leone *tractat. de offic. & potest. confess. tom. 1. recollect. 17. num. 68.* Suarez de *censur. disput. 40. sect. 6.* Henriquez *lib. 14. cap. 13. num. 4.* Avila *p. 7. disp. 2. dub. 5. conclus. 2.* Sanch. *tom. 1. lib. 1. cap. 10. num. 48.* Layman *lib. 1. tract. 1. cap. 5. §. 4. num. 39.* Coninch de *Sacram. disput. 18. dub. 2. numero 22.* Salas in *1. 2. quest. 21. tract. 8. disputat. 1. sect. 18. num. 168.* & alii penes ipsos. Prima pars positæ.